

Programy od 19 do

„PŁASZCZ”

wg MIKOŁAJA GOGOLA
23 III godz. 21.10 p. 1

TV

JANUSZ MICHAŁOWSKI w roli Akakija

Nowela »Płaszcz«, jeden z najbardziej znanych utworów wielkiego pisarza rosyjskiego, zaliczana jest do jego koronnych osiągnięć — obok »Rewizora«, »Martwych dusz«, »Nosa« i »Pamiętnika wariata«. Młody Dostojewski powiedział o swoim pokoleniu pisarzy: »wszyscyśmy wyszli z »Płaszczka« Gogola».

Bohaterem noweli jest Akakij Akakijewicz Baszmaczkin, wieczny radca tytułarny, skromny kancelista, przepisywacz cudzych podań, pism i urzędowych okólników. Poczciwina będący przedmiotem wiecznych kpin kolegów. Nieśmiały, usuwający się wciąż w cień, prowadzący więcej niż skromną i nieciekawą egzysten-

cję, żyjący stale na granicy nędzy. Konieczność sprawienia sobie płaszcza staje się dla niego katastrofą. Baszmaczkin pogrąża się w skomplikowanych obliczeniach finansowych, w których brana jest pod uwagę każda kopiejka. Myśli, marzenia o nowym płaszczu, niekończące się rozmowy z krawcem, kalkulacje, stają się osią jego życia, treścią szarych dni, które do tej pory całkowicie wypełniało mu przepisywanie. I wreszcie przychodzi dzień, gdy Baszmaczkin może nałożyć płaszcz z poczuciem, że zrealizował swoje marzenia i zaspokoił jakieś swoje pragnienia. I tu nowa katastrofa: nasz bohater zostaje z płaszcza ograbiony. Zaczyna wędrówkę w jego poszukiwaniu, podejmuje próby uzyskania w tym pomocy od różnych urzędów i osobistości. Ale spotyka go ostateczna klęska.

Słynną Gogolowską nowelę wziął na warsztat Julian Tuwim pisząc na jej kanwie tragicomedie. Sztuka została wystawiona w r. 1934 ze Stefanem Jaraczem w roli Baszmaczki-
na (kreacja ta przeszła do historii polskiego teatru). Tuwimowska adaptacja stała się teraz z kolei kanwą widowiska tv, które przygotowała **L z a b e l l a C y w i Ń s k a** z aktorami **K a l i s k i e g o T e a t r u i m. B o g u s ł a w s k i e g o**. Materiał wyjściowy uległ pewnym skrótom, inaczej też rozłożone zostały akcenty. Reżyserka wyeksponowała drugą część smutnej historii Baszmaczki-
na związaną z poszukiwaniem płaszcza. **B.B.**